

87.	ПРЕПОРУКА	Прописати могућност обављања адвокатске делатности кроз привредно друштво основано у форми за коју је прописана ограничена одговорност чланова.
	регулаторно тело (надлежно за спровођење)	Министарство правде
	пропис који треба изменити	Закон о адвокатури („Службени лист СРЈ“, бр. 24/98, 26/98 - исправка, 69/2000 - одлука СУС, 11/2002 и 72/2002 - одлука СУС)
	начин спровођења	Поднети Влади Нацрт закона о изменама и допунама Закон о адвокатури („Службени лист СРЈ“, бр. 24/98, 26/98 - исправка, 69/2000 - одлука СУС, 11/2002 и 72/2002 - одлука СУС), којим ће се прописати могућност обављања адвокатске делатности кроз привредно друштво основано у форми за коју је прописана ограничена одговорност чланова
	рок за спровођење	31.03.2010. године
	подносилац иницијативе	Јелена Стефановић, студент Правног факултета у Београду
<p style="text-align: center;">О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е</p> <p style="text-align: center;">КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА</p> <p>У пракси постоји потреба да адвокати који фактички заједно обављају послове адвокатуре уреде своје међусобне односе тако што ће основати друтво у правној форми која одговара специфичности ове делатности.</p> <p>Закон о адвокатури прописује да се ова делатност обавља индивидуално (адвокат који је фактички изједначен са предузетником) или заједнички (ортачко друштво). У оба случаја су адвокати неограничено одговорни за обавезе из делатности. Могућност удруживања у ортачко адвокатско друштво адвокати готово да не користе, јер је једини значајан ефекат овог удруживања солидарна одговорност адвоката који се удружују за обавезе из делатности. Такво решење онемогућава развој ове професије у складу са упоредном праксом, специјализацију адвоката за конкретну материју, а на крају највећу штету трпе саме странке.</p> <p>Имајући у виду могућност увођења обавезног осигурања адвокатских друштава са ограниченом одговорношћу од професионалне одговорности (што је стандард за све врсте слободних професија), намеће се питање оправданости важећег решења да могу да се удружују искључиво у ортачка друштва.</p> <p style="text-align: center;">ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ – УШТЕДЕ</p> <p>Усвајањем ове препоруке створили би се услови за унапређење адвокатске професије, кроз формирање већих адвокатских канцеларија, које пружају могућност специјализације адвоката за одређене правне области. Тиме би се повећао квалитет адвокатских услуга, што је пре свега у интересу корисника адвокатских услуга. Увођењем обавезног осигурања од професионалног ризика, „заживело“ би право клијената оштећени непрофесионалном услугом на надокнаду причињене штете. Такође, контрола пословања и наплата пореза би се вршила као према свим осталим</p>		

привредним друштвима, што је пре свега у интересу Републике.

Оваква пракса постоји у свим развијеним економијама, док је „индивидуална адвокатура“, која је у Србији правило, потпуно превазиђена форма пружања адвокатских услуга.

ДЕТАЉНО ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сагласно одредбама чл. 38 – 49. Закона о адвокатури („Службени лист СРЈ“, бр. 24/98, 26/98 - исправка, 69/2000 - одлука СУС, 11/2002 и 72/2002 - одлука СУС), адвокати могу обављати послове адвокатуре, као независне и самосталне професионалне делатности пружања правне помоћи у остваривању и заштити уставом утврђених слобода и права и других законом утврђених права и интереса домаћих и страних физичких и правних лица, у правној форми адвокатске канцеларије или ортачког адвокатског друштва.

Према члану 41. овог закона, ортачко адвокатско друштво могу да оснују најмање два адвоката; делатност ортачког адвокатског друштва ограничена је само на бављење адвокатуром, а послове пружања правне помоћи у ортачком адвокатском друштву обављају само адвокати; ортачко адвокатско друштво има својство правног лица; права и дужности која су овим законом предвиђена за адвокате у бављењу адвокатуром важе и за ортачко адвокатско друштво, а према члану 42. истог закона на рад и пословање ортачког адвокатског друштва примењују се одредбе закона којим су уређени оснивање, пословање и престанак предузећа, ако овим законом није другачије предвиђено.

Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 125/04) уређује ортачко друштво у чл. 53 – 89. Чланом 53. став 1. овог закона прописано је да ортачко друштво јесте привредно друштво које оснивају два или више физичких и/или правних лица у својству ортака друштва ради обављања одређене делатности под заједничким пословним именом. Ставом 3. истог члана прописано су ортаци ортачког друштва одговорни солидарно за све обавезе друштва целокупном својом имовином, ако са повериоцем није друкчије уговорено.

С друге стране, посматрајући компаративно-правно окружење у овом смислу, уочавају се одређене разлике. На пример, према члану 36. став 1. Закона о адвокатури Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 40/02) адвокатско друштво као правно лице оснива се у складу са Законом о привредним друштвима као друштво с ограниченом одговорношћу. Према томе, у правном систему Републике Босне и Херцеговине обављање послова адвокатуре у форми правног лица – привредног друштва могуће је једино кроз друштво капитала.

Међутим, оваква законска решења (обављање делатности адвокатуре кроз ортачко друштва или друштво с ограниченом одговорношћу) су у пракси показала низ недостатака карактеристичних за друштва лица или друштва капитала, као што су солидарна одговорност за обавезе, премда у конкретном случају не постоји никаква конкретна одговорност ортака, или, пак, деперсонализованост у правним и пословним односима, која је супротна природи адвокатуре, као и регулаторно и административно оптерећење због неопходности усклађивања са императивним одредбама о унутрашњој организацији друштва и доношењу одлука.

Имајући у виду напред наведене разлоге, неопходно је регулисати да се делатност адвокатуре може обављати

или кроз правну форму ортакског друштва с ограниченом одговорношћу (*Limited Liability Partnership* – LLP - правна форма која потиче из *common law* система) или кроз правну форму затвореног акционарског друштва, у коме су власници контролног пакета акција запослени (форма која се у упоредној пракси користи углавном за обављање услужних и велетрговинских делатности, а која омогућава најбољу стимулацију запослених).

Ортакско друштво с ограниченом одговорношћу није регулисано у нашем правном систему, па из тог разлога указујемо на његове специфичности:

- уређење унутрашњих односа ортака с ограниченом одговорношћу је у њиховој потпуној аутономији, а у складу са законом;
- друштво нема органе – заступају га ортаци с ограниченом одговорношћу, чиме је доношење одлука флексибилније а административни терет смањен;
- ортаци с ограниченом одговорношћу, по правилу, не одговарају за све или за неке обавезе друштва, као што су обавезе друштва које је у име друштва преузео други ортак с ограниченом одговорношћу;
- један ортак с ограниченом одговорношћу не одговара за накнаду штете коју је причинио други ортак с ограниченом одговорношћу;
- мора постојати најмање два оснивача, а једночлано друштво није могуће;
- постоји дужност лојалности ортака с ограниченом одговорношћу, ако друкчије није уговорено;
- друштво се уписује у регистар;
- има обавезан оснивачки акт са прописаном формом и факултативан уговор о уређењу односа ортака с ограниченом одговорношћу међусобно и са друштвом;
- друштво нема основни капитал;
- друштво одговара за обавезе према трећим лицима свом својом имовином;
- постоји финансијска контрола пословања друштва: финансијски извештаји, обавезна ревизија у случају промета преко законом одређене висине, објављивање и депоновање у регистар итд;
- друштво је опорезовано порезом на добит правних лица, а ако премашује законом одређену висину промета, порески је обвезник пореза на додатну вредност;
- утврђена је заштита мањинских ортака с ограниченом одговорношћу;
- друштво може престати стечајем или ликвидацијом.

Затворено акционарско друштво је регулисано Законом о привредним друштвима, па прописивање могућности да се адвокатска делатност обавља у овој форми не подразумева веће интервенције на текст Закона о адвокатури. Потребно је прописати минималан проценат акција које морају имати адвокати и запослени у том друштву, да би друштво могло да обавља адвокатску делатност, а то питање може бити уређено Законом о адвокатури.